

Atskaite par dalību COPA/COGECA un Eiropas Komisijas rīkotajā darba grupā:

Lauksaimniecības starptautiskie aspekti

12.03.2012, Brisele

Izskatāmais jautājums: levads

Rezumējums:

Dician Ciolos (Lauksaimniecības un lauku attīstības komisārs). ES maksimāli atsakās no eksporta subsīdiu izmantošanas, kas pakāpeniski ir ticis ieviests vairāku gadu garumā. Jaunajā KLP (Kopējā lauksaimniecības politika) maksimāls uzsvars ir uz to, ka maksājumi ir kā subsīdija par paaugstināto prasību ieviešanu lauksaimniecības produktu ražošanā, kas orientēts uz pārtikas drošumu un dabas aizsardzību. Arī brīvās tirdzniecības līgumu sarunās ES cīnīsies par eksporta subsīdiu pilnīgu izskaušanu lauksaimniecības sektorā. Laiki, kad subsīdijas bija paredzētas cenu stabilizācijai, arī jau ir pagātnē

Nākošās KLP atbalsta mehānismi būs orientēti uz pārtikas pieejamības, cenu nestabilitātes radīto ekonomisko risku mazināšanas, ilgtspējību attīstības, konkurētspējas stiprināšanas un ekonomiskās efektivitātes palielināšanas principiem, katram no tiem atvēlot kādu vai kādus atbalsta mehānismus. Šos principus ES izmantos arī sadarbības attīstībā ar citām valstīm. Vienlaikus lauksaimniecība ir mainījusies, jo tā ir daļa no ES enerģētikas politikas neatņemamām sastāvdaļām sakarā ar orientēšanos uz bioenerģijas izmantošanas palielināšanu.

Vairāki runātāji norāda uz ES lauksaimnieku konkurētspējas samazināšanos sakarā ar augstāku prasību ieviešanu ES lauksaimniekiem, kā reāli izpilda citu valstu lauksaimnieki.

Izskatāmais jautājums: PTO (Krievija)

Rezumējums:

Tiek iepazīstināti ar līgumu PTO ietvaros par Krievijas iestāšanos (sagaidāms, ka 2012.gada vasarā Krievijas dome ratificēs parakstīto līgumu).

Runātāji šaubās, vai Krievija neturpinās savu politiku vienpersoniski, uz laiku aizverot savu robežu citu valstu ražotājiem, un vai viņi pildīs tās prasības, ko PTO līgums viņiem uzliks. Oficiālie pārstāvji naivi cer, ka PTO būs īstā vieta, kur šos jautājumus varēs risināt.

Izskatāmais jautājums: PTO (Mercosur – Dienvidamerikas valstu muitas ūnija)

Rezumējums: Sarunas apstājušās kopš 2008.gada, jo izskatās, ka Dienvidamerikas valstīm ir pietiekami daudz savu interešu, kas traucē sarunu attīstību, jo uzskati daudzos jautājumos pārāk atšķiras.

Ir veikts pētījums par šī līguma noslēgšanas ietekmi uz ES lauksaimniecību un pārtikas industriju, izmantojot vairākus scenārijus, kas balstīti uz sarunām izvirzītajām abu pušu prasībām. Vislielāko negatīvo ietekmi tas dos augļu un dārzenų sektoriem un tur arī izrēķināts, ka uz Latviju nekāda negatīvā ietekme nav paredzēta (kas nepārsteidz).

Izskatāmais jautājums: PTO (Kanāda)

Rezumējums:

Galvenā interese par piena produktiem un vīniem, aizsargājamie sektori, kas var tikt ietekmēti: cūkgaļa un liellopu gaļa.

Ar viņiem ir problēma vairāk par atsevišķām tehniskām lietām, kur provinču līmenī, piemēram, vīnu pārdošanai vai stiprajam alkoholam ir noteiktas īpašas prasības.

Izskatāmais jautājums: PTO (Ukraina)

Rezumējums: Sarunas jau vispārīgi noslēgtas, daudziem produktiem ir panākta vienošanās par kvotām. Tarifi ES produktiem dažos sektoros samazināsies par 20-40%, kaut arī tas tikai formāli, jo tarifi jau tāpat nav lieli.

Tiek norādīts, ka uz Ukrainu ir jāuzspiež par PVN atmaksām eksporta gadījumos, jo jau 2 gadus šis jautājums ir pilnīgi neatrisināts. Vēl ir jautājums, vai Ukraina risinās zemes pirkšanas un reģistrēšanas jautājumu, jo tas traucē investīcijām un rada nedrošību. Katrā ziņā izskatās, ka jautātājiem Ukraina vairāk interesē no investīciju aizsardzības viedokļa, nevis kā tirgus saviem produktiem.

Jūtas, ka attiecības ar Ukrainu tiek vairāk uztvertas ar lielu nodevu tam, ka Ukraina vismaz formāli ir izteikusi vēlēšanos doties ES virzienā. Atkal tiek ticēts formālajam uzskatam, ka Ukraina pildīs savas saistības.

Kopsavilkums/ leteikumi nākamajam darbam:

Mūsu dalība šajā darba grupā būtu nopietni jāpārdomā, jo svarīgi tad atrast ekspertu, kas spētu ar savu pieredzi un zināšanām cīnīties par labumu Latvijas zemniekiem, pārzinot ES „iekšējo virtuvi” sarunu politikās ar konkrētajām valstīm. Vienlaikus arī mūsu politika par sadarbību ar šajā tikšanās minētajām valstīm ir pārāk sadrumstalota un orientēta uz reakciju uz jau radušajām problēmām, nevis mērķtiecīgu un pārdomātu politiku. Kā būtisku ieguvumu būtu jāvērtē investīciju iespējas, piemēram, Krievijā un Ukrainā, nevis ieguvumus no eksporta iespēju viedokļa, kas iespējams, ir arī to lobiju ideja ES, kas uztur un vada šo sarunu garu.

Pasākums ir informatīvs, lai uzzinātu sarunu stāvokli ar katru no valsti vai valstu grupu, tikai paliek jautājums par to, kā Latvijai to visu izmantot savas politikas paušanai, jo sanāksme ir vairāk ir atskaites formāta, nevis vēlmju un vajadzības izzinoša.

Ideja: vajadzētu apzināt mūsu lauksaimnieku problēmas, kas viņiem traucē eksporta attīstībai uz 3-jām valstīm. To var sanāksmē paust, bet lielāka nozīme būtu šīs apzinātās problēmas izmantot sarunās, bet to politika šķiet tiek veidota tomēr kur citur. Nobeigumā vairāki runātāji arī atzīmēja, ka pašlaik ir sajūta, ka pasākums ir vienpusējs (komisijas atskaite + atbildes uz jautājumiem).

Šādas tikšanās ir paredzētas 3 reizes gadā.

Juris Cinītis

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA